ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Σύλλογος Ερευνητών/Ερευνητριών και Εργαζομένων στην Έρευνα Ηρακλείου

Καταγγελία του Συλλόγου Ερευνητών/Ερευνητριών και Εργαζομένων στην Έρευνα Ηρακλείου Κρήτης (ΣΕΕΕΗ) προς το ΙΚΥ για την απαίτηση επιστροφής χρημάτων υποτροφίας από Υποψήφια Διδάκτορα

Σύλλογος Ερευνητών/Ερευνητριών και Εργαζομένων στην Έρευνα Ηρακλείου

Ο ΣΕΕΕΗ καταγγέλλει το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) το οποίο απαιτεί από συναδέλφισσα, υποψήφια διδάκτορα (ΥΔ) και μέλος του σωματείου μας την επιστροφή των χρημάτων της υποτροφίας που είχε λάβει επειδή δεν έχει ολοκληρώσει ακόμα την διατριβή της. Μάλιστα, πριν λίγες μέρες, εν μέσω πανδημίας, έστειλε στην συναδέλφισσα μας δικαστικό επιμελητή ζητώντας την επιστροφή των χρημάτων εντός 30 ημερών.

Η συναδέλφισσα μας είχε λάβει την υποτροφία ΙΚΥ για υποψήφιους διδάκτορες τον Μάη του 2017. Ένας από τους όρους της προκήρυξης – όπως και σε κάθε προκήρυξη ΙΚΥ για Διδακτορικές Υποτροφίες ΕΣΠΑ 2014-2020 – είναι η ολοκλήρωση του διδακτορικού εντός τριμήνου από τη λήξη της υποτροφίας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση αφορούσε τα τέλη του 2018. Αρχικά η συναδέλφισσα μας αντιμετώπισε σημαντικές αντικειμενικές δυσκολίες, δυσκολίες που δεν οφείλονταν στην ίδια και που καθυστέρησαν την διεξαγωγή της έρευνας της. Δυσκολίες για τις οποίες έγκαιρα είχε ενημερωθεί το ΙΚΥ και παρόλα αυτά δεν τις συμπεριέλαβε στις «περιπτώσεις ανωτέρας βίας». Συγκεκριμένα, λόγω απρόβλεπτης θανατηφόρας μόλυνσης των πειραματόζωων χρειάστηκαν πολλοί μήνες ώστε να δημιουργηθεί νέος πληθυσμός που πληροί τα απαραίτητα κριτήρια του πειράματος. Στη συνέχεια, τα μέτρα απαγορεύσεων που πάρθηκαν λόγω της πανδημίας είχαν ως αποτέλεσμα εκ νέου καθυστέρηση της διεξαγωγής της έρευνας της.

Εμείς δε θα δικάσουμε ποτέ κανέναν και καμία συνάδελφο μας γιατί καθυστέρησε να πάρει το διδακτορικό του/της. Αφενός, γιατί το να κάνεις πρωτότυπη έρευνα (όπως είναι ο ορισμός μιας Διδακτορικής Διατριβής) δε μπορεί να μπαίνει σε αυστηρά χρονοδιαγράμματα. Κανείς δε μπορεί να προβλέψει με ακρίβεια πότε και πως θα ολοκληρωθούν οι εκάστοτε πειραματικές διαδικασίες, οι οποίες πολύ συχνά χρειάζεται να επαναληφθούν. Αφετέρου, οι συνθήκες κάτω από τις οποίες πραγματοποιείται η έρευνα δεν επιτρέπουν την τήρηση αυτών των χρονοδιαγραμμάτων. Διότι το να κάνεις διδακτορικό στην Ελλάδα σημαίνει να καλύπτεις ότι άλλες «τρύπες» σε ανάγκες του εργαστηρίου υπάρχουν, σημαίνει να καλύπτεις διδακτικές ή και άλλες ανάγκες των ιδρυμάτων, σημαίνει να μην έχεις σταθερή

χρηματοδότηση και να περιμένεις δίχρονες υποτροφίες (τύπου ΙΚΥ) που θα σε καλύψουν για ένα μερικό διάστημα και σε αυτό το μερικό διάστημα να πρέπει να βγάλεις όλες τις υποχρεώσεις της διατριβής σου.

Επίσης, το να πάρεις διδακτορικό συνήθως απαιτεί να έχεις δημοσιεύσει τουλάχιστον μία πρωτότυπη εργασία σου σε επιστημονικό περιοδικό. Για αυτό και ο μέσος όρος ηλικίας κτήσης του διδακτορικού τίτλου σπουδών στην Ελλάδα είναι τα 38 έτη. Για αυτό και για το 54,6% των νέων διδακτόρων του 2019 η διατριβή είχε διάρκεια από 6 χρόνια έως και πάνω από 10 χρόνια! Σε μία χώρα που, για το 38,7% των νέων διδακτόρων του 2019, βασική πηγή χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών τους ήταν οι προσωπικές αποταμιεύσεις και η υποστήριξη από την οικογένεια!

Θεωρούμε απαράδεκτο και κατακριτέο το ΙΚΥ να διεκδικεί πίσω χρήματα υποτροφίας από οποιονδήποτε συνάδελφο/ισσα μας. Για την πλειοψηφία των ανθρώπων που κάνουν διδακτορικό, αυτή είναι η μόνη πηγή βιοπορισμού τους. Επίσης, θεωρούμε ότι ο συγκεκριμένος όρος, δηλαδή η παράδοση μιας ολόκληρης διατριβής εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου, είναι εντελώς αντι-επιστημονικός. Δυστυχώς είναι η λογική που αντιμετωπίζει όσους κάνουν έρευνα ως «ερασιτέχνες» και «τεμπέληδες» και υποτιμά την ίδια την επιστημονική διαδικασία. Μάλιστα, ακόμα και το ίδιο το ΙΚΥ δεν είχε αυτόν όρο μέχρι το 2014 και έδινε εναλλακτικές: εάν ο υπότροφος δεν είχε υποβάλει τη ΔΔ εντός του προβλεπόμενου ανώτατου χρονικού διαστήματος, αρκούσε να υποβάλει μία τουλάχιστον δημοσίευση σε έγκριτο επιστημονικό περιοδικό ή εισηγήσεις σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια ή συνδυασμό αυτών καθώς και μία βεβαίωση από τον επιβλέποντα καθηγητή, ότι η έρευνα που πραγματοποιήθηκε, αλλά δεν ολοκληρώθηκε, ήταν διδακτορικού επιπέδου.

Απαιτούμε άμεσα από το ΙΚΥ:

— Να παύσει άμεσα η διαδικασία επιστροφής των χρημάτων της υποτροφίας από την συναδέλφισσα μας καθώς και από οποιονδήποτε άλλη αντίστοιχη περίπτωση.

— Να δοθεί παράταση χωρίς χρονικό περιορισμό σε όλες τις τρέχουσες υποτροφίες.

— Να μην υπάρχει στις επόμενες προκηρύξεις του ΙΚΥ ο επαίσχυντος και αντιεπιστημονικός όρος που βάζει ως προϋπόθεση την ολοκλήρωση μιας διδακτορικής διατριβής εντός συγκεκριμένων χρονικών ορίων.

Ζητάμε άμεση συνάντηση του ΔΣ του ΙΚΥ με αντιπροσώπους του σωματείου μας.

Καλούμε το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το ΙΤΕ να πάρουν άμεσα δημόσια θέση και να στηρίξουν την συναδέλφισσα μας.

Επίσης καλούμε τον υπεύθυνο υφυπουργό για τα ζητήματα έρευνας, κύριο Χρήστο Δήμα, να πάρει θέση για το συγκεκριμένο ζήτημα. Οι συζητήσεις περί brain gain – brain drain φαίνονται τουλάχιστον αστείες όταν οι άνθρωποι που κάνουν έρευνα, και η ίδια η ερευνητική διαδικασία, αντιμετωπίζονται με αυτό τον τρόπο.